

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-12-10
Besvaras senast
2021-12-27

Till klimat- och miljöminister Annika Strandhäll (S)

2021/22:554 Markretention och enskilda avlopp

För några år sedan deltog vetenskapssamhället (March for science) i en kampanj som kallades ”Hur vet du det?” Syftet var att låta vetenskaplig kunskap få större utrymme i den offentliga debatten. Det är också något som allt fler efterlyser. En fråga som borde diskuteras på detta sätt handlar om enskilda avlopp och framför allt deras bidrag till utsläpp av fosfor, smittämnen och andra föroreningar.

Uppskattningsvis finns det cirka 900 000 avlopp i Sverige som inte är kopplade till ett kommunalt va-nät. 300 000 av dessa bedöms vara i stort behov av ny rening. Kostnaden för att åtgärda ett enda av avloppen är hög och ligger i häradet 70 000–150 000 kronor. Om vi räknar med att de 300 000 avloppen renoveras till en kostnad av 70 000 kronor vardera blir det totala beloppet 21 miljarder kronor. Det är således ansevärd belopp. Nyttan för miljön motsvarar dock på inga sätt de enorma kostnaderna. Enligt beräkningar som Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har sammanställt utgör de enskilda avloppen cirka 6 procent av den totala fosforbelastningen. Ändock bedrivs en intensiv kontroll av och kravställan på desamma. Så omfattande att flera personer har tvingats bort från hus och hem då de inte klarat av att finansiera de renoveringskrav som ställs.

Samtidigt visar vetenskapliga studier såsom VA-guiden (rapport 2016:2) att om hänsyn skulle tas till självreningen och hur mycket fosfor och föroreningar från enskilda avlopp som läggs fast i mark (genom så kallad ”markretention”) skulle kraven på renoveringar inte bli lika omfattande som dagens kommunala vägledning ger vid handen. En annan slutsats i rapporten är att man hellre bör överväga omlokalisering av utsläppspunkter, eventuellt i kombination med ett infiltrationsdike, än att ställa krav på utökad fosforrening. Rapporten är finansierad och beställd av regeringens egen expertmyndighet HaV. I samband med ett remissförfarande fick rapporten starkt stöd. Tio av elva remissinstanser stödde rapporten. Men trots detta uppdateras inte de kommunala vägledningarna rörande enskilda va-anläggningar i enlighet med den evidens och kunskap som rapporter redovisar.

I sammanhanget kan nämnas att riksdagen den 29 april 2021 genom ett tillkännagivande beslutade att regeringen skyndsamt ska vidta de åtgärder som krävs för att en fastighetsägare som har ett enskilt avlopp och som uppfyller gällande miljö- och hälsokrav inte ska tvingas att ansluta sig till det kommunala va-nätet.

Med hänvisning till ovanstående vill jag fråga klimat- och miljöminister
Annika Strandhäll:

Vilka åtgärder kommer ministern att vidta för att beslut rörande enskilda va-
anläggningar, liksom yttranden i tvistemål, ska baseras på evidens och
beprövad erfarenhet?

.....

Betty Malmberg (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch